

De nieuwe
PFAFF 11 & 12

naaimachines met vibrerende schijf

PFAFF 11 voor huishoudelijk gebruik

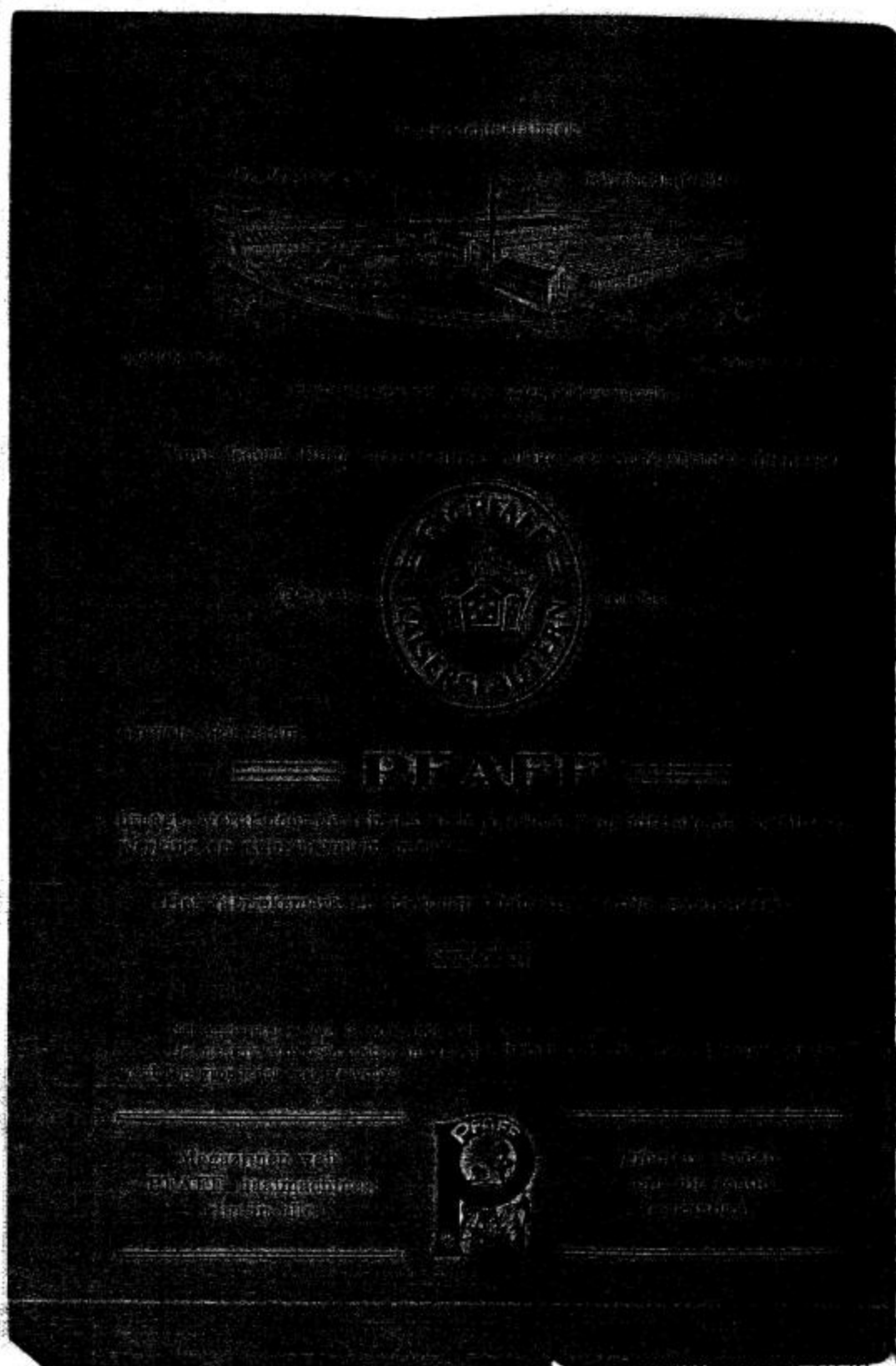
voor professioneel gebruik zijn de modellen 11 en 12

PFAFF 12 voor wat bedruaaiters en de meest store

en de meest store en de meest store en de meest store

De PFAFF 11 en 12 zijn de meest vibrerende naaimachines die u kunt vinden
in de wereld. Ze zijn de meest vibrerende naaimachines die u kunt vinden

specialisten sinds 1929
Lange Blusschopsstraat 9
7411 KC Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Vo
een dru
van he
wollen,
die bij
de mac
van he

Afbeelding :
van 1

specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

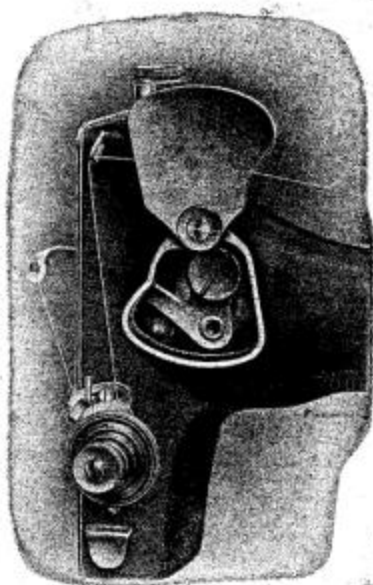
Handleiding

voor de

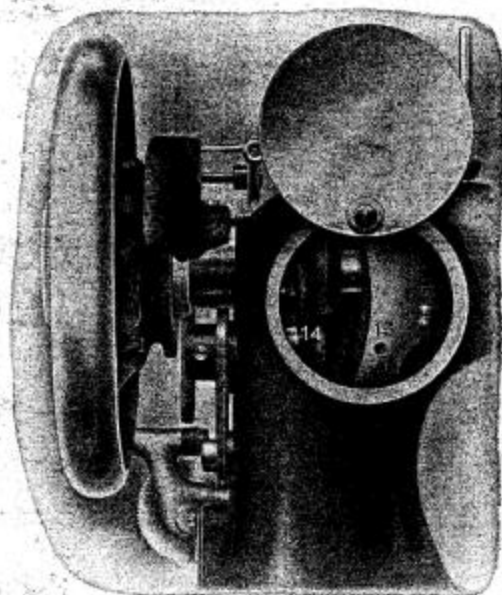
PFAFF 12 naaimachines.

Het smeren en schoonmaken van de machine.

Voordat men de machine gebruikt, doet men in alle oliegeatjes een druppel petroleum. In het bijzonder wrijft men de half-ronde baan van het schuitje, waar het speeltje langs loopt, zorgvuldig met een wollen, in petroleum gedrenkt lapje af, zoodat de baan van al de stof, die bij het vervoer opeen gehoopt, goed schoon is. Daarna laat men de machine enkele malen ronddraaien zonder te naaien, wrijft de baan van het schuitje met een ander lapje met wat naaimachine-olie af en

Afbeelding 1. Het smeren van het binnenwerk en van het rolletje van den draadlegger.

Afbeelding 2. Smeerplaatsen aan den achterkant van de machine.

www.matri.nl

Matri Naaimachine

specialisten sinds 1929

Lange Bisschopsstraat 9

7411 KG Deventer

Tel.: 0570 - 61 63 83

www.lockmachine.info

smeert daarna alle wrijvende deelen van het werk, welke op de plaatsen op den omslag evenals op afbeelding 1 en 2 te zien zijn.

Het voornaamste gedeelte van de machine, het welk steeds goed en regelmatig gesmeerd moet worden is het binnenwerk. Om dit gedeelte gemakkelijk te kunnen bereiken, draait men zooals afbeelding 1 aantoonst, het kleine dekseltje aan den voorkant van den arm naar boven. Hierna draait men het vliegwiel van de machine zoolang met de hand, totdat zich een rolletje vertoont, waarop men enkele druppels olie giet. Bij deze gelegenheid smeert men het rolletje van den draadlegger. Nadat dit geschied is, draait men het dekseltje weer terug. Nog een voornaam deel is de naaldstang, welke men meermalen onder en boven van een druppel olie moet voorzien. De plaatsen 14 en 15 zijn aan den achterkant van den arm te zien en zijn met een dekseltje afgesloten, hetwelk men naar boven draaien kan. Men smeert met groote zorgvuldigheid de rol naast het getal 14 en giet op de plaats 15 eenige druppels olie. Nadat men gesmeerd heeft, draait men het dekseltje aan den achterkant van den arm, (afbeelding 2) naar beneden. Om de wrijvende deelen onder het tafelblad te kunnen smeren, draait men het boven-gedeelte naar achter.

Men neemt om te smeren alleen **Pfaff naaimachine olie**. Andere olie zooals bijv. olijfolie, raapolie enz. mag nooit gebruikt worden. Voor het gebruik van glycerine kan niet voldoende gewaarschuwd worden.

Bij dagelijksch gebruik moet de machine ook dagelijks gesmeerd en schoongemaakt worden. Bij het smeren van de machine gebruikt men het **Pfaff oliespuitje**, dat bij elke naaimachine meegeleverd wordt en men verlangt, wanneer men een nieuw nodig heeft, een oliespuitje waarin de naam **Pfaff** gestempeld is.

De beste olie voor **Pfaff naaimachines** is de **Pfaff naaimachine-olie**, welke men in alle magazijnen van **Pfaff naaimachines** kan kopen. In elk fleschje is de naam **Pfaff** gegoten; bovendien is elk fleschje met een **Pfaff capsule** gesloten. Men moet hierop vooral letten, daar het reeds dikwijls voorgekomen is, dat olie van mindere kwaliteit in gebruikte **Pfaff oliefleschjes** afgevuld en als **Pfaff olie** verkocht werd. Het gebruik van andere soorten olie heeft dikwijls tengevolge, dat de gesmeerde plaatsen van het werk met een kleverige laag bedekt worden. Men verlangt daarom steeds uitdrukkelijk **Pfaff naaimachine-olie**.

Het uithalen en inzetten van de naald.

Men kan de naald uit de machine nemen, wanneer men de naaldstang in haar hoogsten stand brengt, de schroef van den naaldstanghouder met de rechter hand losdraait en dan de naald met de linker hand naar beneden trekt. De naald heeft aan den kolf een **platten** kant en deze **platte** kant moet zich bij het inzetten van de naald naar **rechts** bevinden, zoodat de **lange** gleuf van de naald naar **links** wijst.

Men schuift de schroef van de schroef van volkomen juist.

Daar sinds de **Pfaff** gebruikte de **Pfaff** naaimachine hiermede uitzaam, dat alle controle en vervaardigd naam **Pfaff**. Alleen bij de zitters van komen zeker werk. Men echte **Pfaff** naaimachines

Afbeelding 2. Voor den omslag van een naalden.

afbeelding 3 aan te herkenne **Pfaff naaimachine**

De **Pfaff** naaimachine schuift moe bij het inkoo geeft

Naa

Katoengaren
Linnengaren
Echte zijde
Namaak zijde

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

plaatsen
eds goed
gedeelte
g 1 aan-
r boven.
de hand,
olie giet.
r. Nadat
oornaam
van een
1 achter-
hetwelk
ldigheid
druppels
n achter-
rijvende
t boven-

Andere
n. Voor
an niet
n.
noet de
eerd en
t smeren
iet Pfaff
machine
verlangt,
ig heeft,
m Pfaff

line-olie,
pen. In
met een
iet reeds
ebruikte
gebruik
smeerde
Men ver-

e naald-
ldstang-
le linker
platten
ald naar
ks wijst.

Men schuift de naald zoo ver mogelijk in de naaldstang en draait daarna de schroef van den naaldstanghouder weer vast aan. De naald is dan volkomen juist ingezet.

Daar sinds eenigen tijd verschillende naaldenfabrikanten mijn naam Pfaff gebruiken en op den omslag van de pakjes naalden „naalden voor de Pfaff naaimachine“ drukken, maak ik hiermede uitdrukkelijk daarop opmerkzaam, dat **alleen die naalden** onder mijne controle en uit het allerbeste materiaal vervaardigd zijn, **welke op de kolf den naam Pfaff voluit ingeslagen hebben.** Alleen bij deze naalden hebben de bezitters van de Pfaff naaimachines volkomen zekerheid voor uitstekend naaiwerk. Men gebruikt daarom bij Pfaff naaimachines nooit anders als echte Pfaff naalden, welke men het beste in de magazijnen van Pfaff naaimachines koopt en verlangt men voor de Pfaff 11 en 12 naaimachines met vibreerend

Afbeelding 2. Voorkant van den omslag van een pakje naalden.

schuitje de Pfaff naalden, systeem 705. De naam **Pfaff** is wettig gedeponeerd en mag daarom op naalden en pakjes naalden door geen andere firma aangebracht worden.

De Pfaff naalden systeem 705 worden alleen in de origineele verpakking, zooals

Afbeelding 4. Achterkant van den omslag van een pakje naalden.

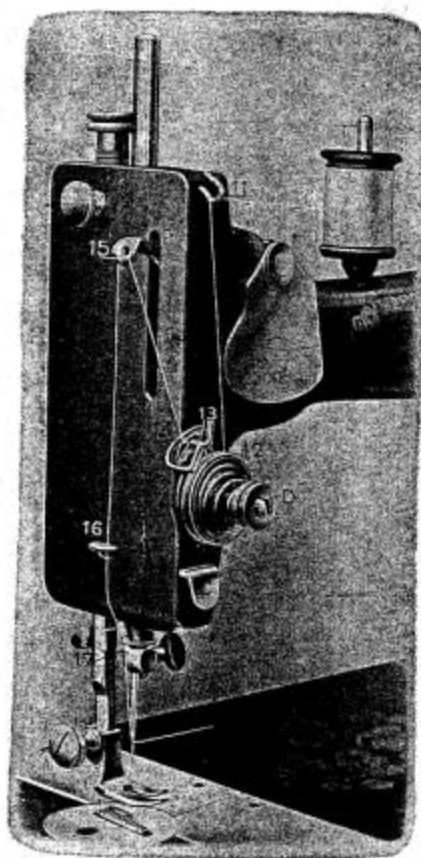
Pfaff naald Systeem 705.

afbeelding 3 en 4 aangeven, geleverd en zijn aan den buitenkant hieraan te herkennen. **Pakjes naalden met het opschrift „naalden voor Pfaff naaimachines“ zijn zooals reeds gezegd, geen echte Pfaff naalden.**

De Pfaff naalden Systeem 705 voor Pfaff 11 en 12 naaimachines met vibreerend schuitje moeten volgens de dikte van het gare gekozen worden. Men gebruikt bij het inkoop van naalden onderstaande aangaven. Het nummer van de naald geeft tegelijkertijd de dikte in tiendedeelte van millimeters aan.

Naald No.	7	8	9	10
Katoengaren No.	150—90	90—60	60—40	40—30
Linnengaren No.	—	—	—	—
Echte zijde No.	00	00	0	A
Namaak zijde No.	24	24	22	20

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Afbeelding 5. Het insteken van den bovendraad.

Het insteken van den bovendraad

is op afbeelding 5 duidelijk te zien. Van het garenklosje, waaronder altijd een wollen lapje moet liggen, leidt men eerst den draad door oogje 11, dan van achter tusschen de spanschijven 12, waarin men den draad goed vast aantrekt; van hieruit leidt men den draad over het stiftje 13 boven de spanschijven in het daaronder zijnde haakje 14, dan door de groote opening van den draadlegger 15, dan in haakje 16, hetgeen in het midden van de voorplaat aangebracht is, dan in haakje 17 en steekt tenslotte den draad van links naar rechts door het oog van de naald en trekt dezen ongeveer 7 cM. door.

Het opheffen van de spanning van den bovendraad.

Het plaatje C dient voor het opheffen van de spanning van den bovendraad. Men gebruikt dit plaatje slechts dan, wanneer de naad klaar is en men het naaiwerk onder het stikvoetje weghaalt. Zet men den hefboom van den stofdrucker met de rechter hand in de hoogte, dan kan men tegelijkertijd het plaatje C met den duim naar beneden houden. Daardoor wordt de spanning van den bovendraad opgeheven en kan het naaiwerk gemakkelijk onder het stikvoetje naar achter weggetrokken worden. Men mag het naaiwerk nooit naar voren wegtrekken, omdat daardoor de naald krom wordt en de naald breekt of de steken onregelmatig opelkaar volgen.

De spanning van den bovendraad

geschiedt met behulp van het schroefje D. Draait men dit naar rechts , dan wordt de spanning groter, draait men het naar links , dan wordt de spanning kleiner. Is de spanning van den bovendraad te los, dan trekt de onderdraad den bovendraad naar be-

neden en om knooppjes of lussen als afbeelding toont. Is de spanning van den bovendraad te vast dan wordt de onderdraad niet getrokken, zie afbeelding 7. De lussen aan de bovendraad af. Afbeelding 7 toont de lussen aan de midden van de naad, zooals deze te zijn bij juiste spanning.

Om het spoeltje te allereerst het vliegwiel van de naaimachine te beginnen van de naad. Dan drukt men de wijsvinger der rechter hand flink naar voren, het spoeltje te eindigen in de hand. Dan kan de hand vastgegrepen worden.

Het inzetten en het inschieten

Men kijkt naar de draad ingestokene beschrijving te kunnen bevestigen. Het spoeltje uit het verwijderen, dan het open uiterste waardoor het spoeltje in de naaimachine schuift tegen de schijf, dat het schijfje met de naald in de gl...

Wil men de naaimachine in de naaimachine schuift tegen de schijf, dat het schijfje met de naald in de gl...

neden en ontstaan er knoopjes of lussen, zooals afbeelding 6 aan- toont. Is de spanning van den bovendraad te vast dan wordt de onderdraad naar boven getrokken, zooals af- beelding 7 aangeeft of de bovendraad breekt af. Afbeelding 8 toont de lussen aan in het midden van de stof, zooals deze behoor- en te zijn bij juiste rege- ling der spanningen.

Afbeelding 6. Bovendraad te los of onderdraad te vast gespannen.

Afbeelding 7. Bovendraad te vast of onderdraad te los gespannen.

Afbeelding 8. Boven- en onderdraad gelijkmatig gespannen.

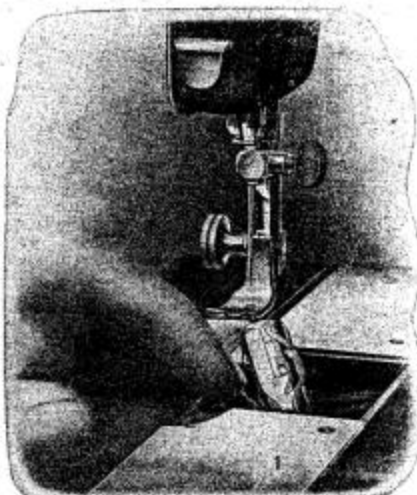
Het uithalen van het schuitje.

Om het schuitje uit de machine te kunnen nemen, opent men het allereerst het schuifdekseltje 1 (afbeelding 9). Hierna draait men het vliegwiel van de machine zoo langzaam om, totdat het schuitje het begin van de baan bereikt heeft. Dan drukt men met den linker wijsvinger den kleinen hefboom 2 flink naar voren; daardoor wordt het spoeltje aan het breede uiteinde in de hoogte gedrukt en kan dan gemakkelijk met de rechter hand vastgepakt en eruit genomen worden.

Het inzetten van het spoeltje en het insteken van den onderdraad.

Men kijkt eerst goed, hoe de draad ingestoken is, om de vol- gende beschrijving gemakkelijker te kunnen begrijpen. Om het spoeltje uit het schuitje te kunnen verwijderen, draait men dit met het open uiteinde naar beneden, waardoor het spoeltje er uit valt.

Wil men een gewonden spoeltje inzetten, zoo neemt men het schuitje in de linker hand, het gemakkelijkste met de punt van het schuitje tegen den pink, houdt het spoeltje zò in de rechter hand vast, dat het schijfje met het kleine ingeboorde gaatje zich aan den boven- kant bevindt, brengt het zoo in het schuitje, drukt eenigszins op het schijfje met het gaatje, steekt den draad in gleuf A, afbeelding 10, trekt dezen in de gleuf, die in het midden op afbeelding 10 met B aangegeven

Afbeelding 9. Het uithalen van het spoeltje.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
 specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

is naar beneden tot C, vervolgens in de richting van de gleuf schuin naar boven en legt den draad onder het veertje D, afbeelding 11 aan

Afbeelding 10.

Afbeelding 11.

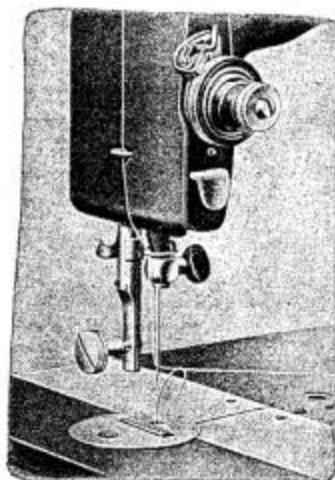
het einde van de gleuf. Het schuitje is nu geheel en al ingestoken en kan men beginnen te naaien.

De spanning van den onderdraad wordt, met behulp van den kleinen schroevendraaier, bij schroefje E van het spanningsveertje geregeld. Door het schroefje slechts een weinig voor of achteruit te draaien heeft men dadelijk eene lossere of vastere spanning van den draad.

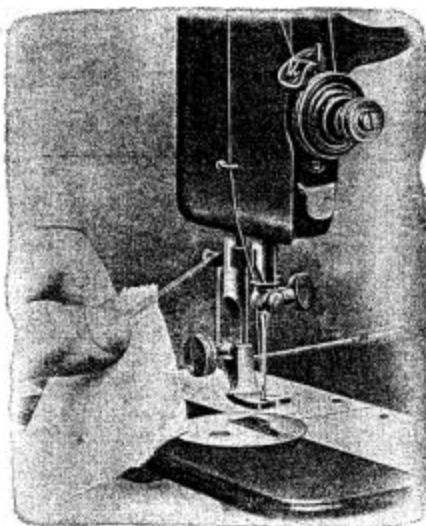
Wanneer men na langdurig gebruik een ander schuitje noodig heeft, koopt men er steeds een, waar de naam Pfaff ingeslagen is, want slechts in dit geval heeft men volkomen zekerheid, dat het een precies passend Pfaff schuitje is.

Het uithalen van den onderdraad.

wordt bereikt, wanneer men zooals afbeelding 12 duidelijk aangeeft, den bovendraad met den linker wijsvinger vasthoudt en met de rechter hand het bovenste vlieg wiel eenmaal rondraait, totdat de draadlegger weer zijn hoogsten stand bereikt heeft. De onderdraad ligt dan lusvormig op den bovendraad en kan geheel en al uitgetrokken worden. Beide draden brengt men, voordat men begint te naaien naar den achter-

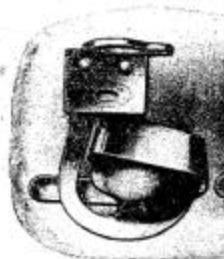
Afbeelding 12. Het uithalen van den onderdraad.

Afbeelding 13. De draadafsnijder.

Met behulp
vrij verschillende

22 mm.

Afbeelding 21.
Persvoetje voor de
verwisselbare
zoomers.

voortuitstekenden
van het persvoet
en zoo ver na
schuift, totdat
in het midden
steekgat zich op
bewegen kan.
draait men het
achterkant van
voetje aangeb
schroefje c aan
daarna de stof
krulvormige ged
den zoomer, zoos
ding 24 dit aant
De stof, wel
leidt deze in den

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

kant onder den stofdrukker. Daarna legt men de stof onder het stikvoetje, drukt dit naar beneden en begint te naaien. Bij het naaien op dikke en harde plaatsen moet men het vlieg wiel langzaam met de hand draaien, waardoor de naald niet buigen of afbreken kan.

Wil men het naaiwerk, nadat de naad klaar is, onder het stikvoetje verwijderen, moet men eerst den draadlegger naar boven drukken, den stofdrukker eveneens naar boven zetten, vervolgens drukt men met den duim op het plaatje onder de spanschijven, waardoor de spanning van den draad opgeheven wordt, trekt de stof weg en snijdt de beide draden met behulp van den draadafsnijder af, afbeelding 13.

Het wegtrekken van de stof op de zoeven beschreven manier mag nooit naar voren, maar moet steeds naar achter geschieden. Het is noodzakelijk het naaiwerk naar achter of naar links uit de machine te verwijderen, zoodat de bovendraad onder het stikvoetje getrokken wordt. Bij het wegtrekken van de stof naar den voorkant, alzoo in de verkeerde richting, wordt de naald verbogen en stoot deze op de steekplaat, waardoor dan in de onmiddellijke nabijheid van de opening van de steekplaat kleine pitjes ontstaan, zie A, afbeelding 14. Een naald, die op deze manier verbogen wordt, veroorzaakt onregelmatig op elkaar volgende steken en het kan zelfs gebeuren, dat de naald breekt.

Afbeelding 14. De steekplaat.

Het regelen van de steken.

De grootte van de steken hangt steeds af van de dikte van de stof en van het garen. Als regel let men er steeds op, dat fijne stoffen met fijn garen en kleine steken genaaid worden en dat alleen voor grove dikke stoffen een dikkere draad en grootere steken gebruikt mogen worden. Naait men fijne soepele stoffen met dik garen en grootte steken, dan verkrijgt men slordige naden, ook wordt daardoor de stof tezamen getrokken. De gewenschte grootte van de steken stelt men met behulp van den hefboom B, afbeelding 15 in. Drukt men dezen hefboom naar beneden, dan worden de steken grooter, drukt men dezen naar boven, dan worden de steken kleiner.

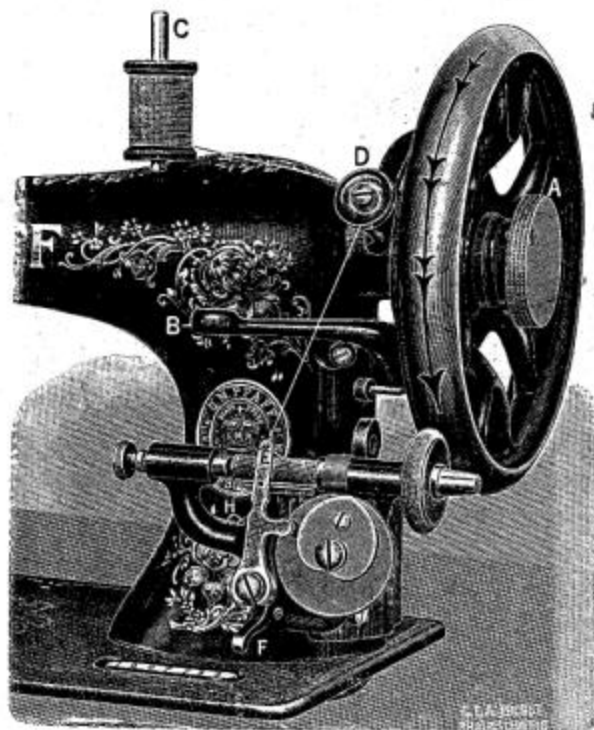
Het uit- en inschakelen van het bovenste vlieg wiel

geschiedt met behulp van de groote uitschakelingsschroef aan den buitenkant van het vlieg wiel. Houdt men het vlieg wiel met de linker hand vast en draait de schijf naar links, dan is de machine uitgeschakeld. Draait men de schijf in de tegenovergestelde richting goed vast aan, dan is de machine weer met de riemschijf van het vlieg wiel verbonden.

Het opwinden van het spoeltje

geschiedt door middel van de Pfaff zelfspoeler. Iedere machine wordt met een ingestoken draad en een vol spoeltje verzonden. Men bekijkt

allereerst zorgvuldig, hoe de draad ingestoken is voordat men aan het toestel iets verandert en zal men dan de beschrijving gemakkelijker begrijpen. Nadat men het vliegwiel van de machine uitgeschakeld heeft,

Afbeelding 15.

klemmen. Nadat men den lossen draad door terugwinden van het garenklosje aangetrokken heeft, drukt men het spoeltje door middel van den hefboom F zò vast tegen het vliegwiel, dat dit niet meer terugvalt en begint men op te winden, waarbij men het vliegwiel zooals gewoonlijk in beweging brengt.

De draad wordt door den hefboom van den draadleider zeer nauwkeurig op het spoeltje gewonden. Zoodra het spoeltje vol genoeg is, wordt de spoeler van zelf uitgeschakeld. Deze inrichting maakt het mogelijk, dat men gedurende het naaien een spoeltje kan winden. Het is echter aan te bevelen het opwinden van het spoeltje alleen te doen, want tegelijkertijd naaien en winden maakt dat de machine zwaarder loopt. Is het klosje garen leeg voordat het spoeltje vol is, dan moet men, om het spoeltje er uit te kunnen nemen, het spoelklapje L naar beneden drukken, totdat het spoeltje er uit valt.

zet men met de rechter hand één van de spoeltjes (door terugtrekken van de veerpiston met de linker hand) in den spoeler, zooals afbeelding 15 duidelijk aantoonst. Men moet er op letten, dat het kleine stiftje op de as in de gleuf van het spoeltje grijpt. De garenklos zet men op het stiftje C, leidt den draad door het oogje en dan in de span-schijven D, van hieruit in de opening E van den hefboom van den draadleider en leidt den draad nu naar onder naar het spoeltje. Trekt men nu het spoeltje met de linker hand eenigszins naar links, zoo kan men met de rechter hand het uiteinde van den draad gemakkelijk tusschen het spoeltje en de as van den spoeler vast-

De toes

Voor-
 zooals op
 bruikt me

smalsti

Deze s
 ker is aan
 van der
 drukker
 vestigen,
 afbeelding
 toont te
 tijd te g
 met eene
 om smalle
 te maken

Den
 tusschen
 en den bu
 van de
 men door
 schuiven
 liniaal ger
 regelen.

Het

Wan
 zoomen,
 stof onge
 breedte
 dan gel
 krulvorm
 ven, zoo
 aantoon

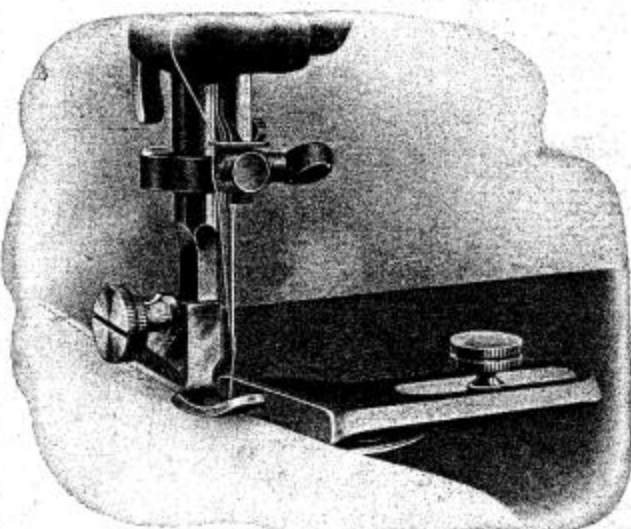
De toestellen voor de PFAFF 11 en 12 naaimachines.

Voor alle gladde naaiwerken wordt alleen het stikvoetje gebruikt, zooals op afbeelding 5 aangegeven. Om smalle zoomen te naaien gebruikt men den

smalstikker.

Deze smalstikker is aan de stang van den stofdrukker te bevestigen, zooals afbeelding 16 aan toont en tegelijkertijd te gebruiken met eene liniaal, om smalle zoomen te maken.

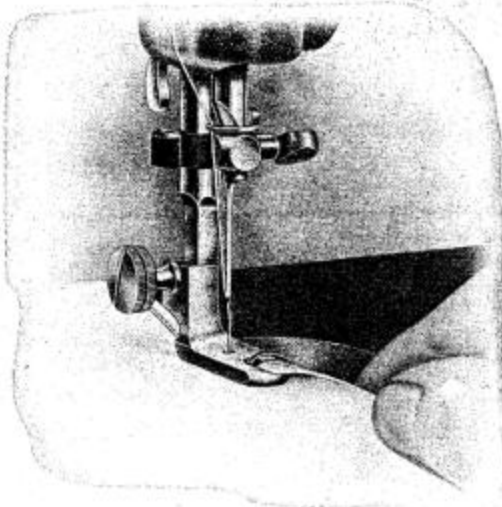
Den afstand tusschen den naad en den buitenkant van de stof kan men door het verschuiven van de liniaal gemakkelijk regelen.

Afbeelding 16. De smalstikker met liniaal.

Het zoomvoetje.

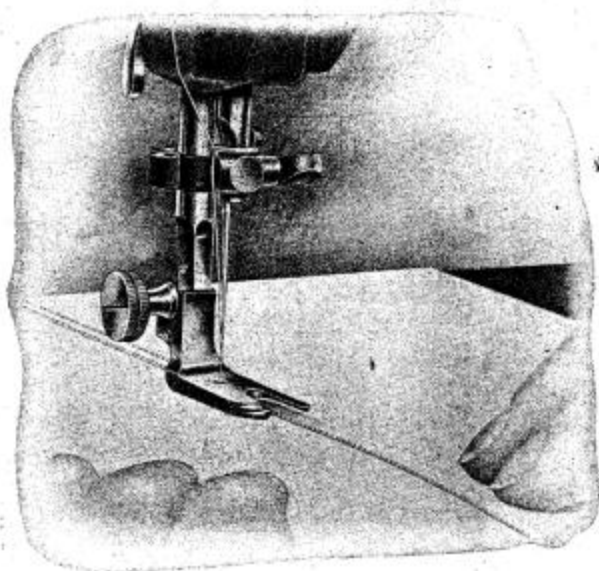
Wanneer men wil zoomen, moet men de stof ongeveer 2 cm. zoombreedte omvouwen en dan gelijkmatig in de krulvormige gleuf schuiven, zooals afbeelding 17 aan toont.

Afbeelding 17. Het zoomvoetje.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

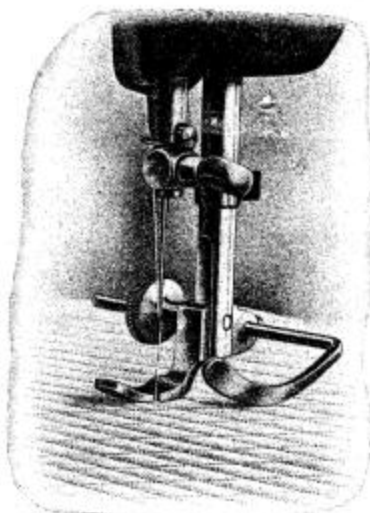
De overnaaier.

Afbeelding 18. De overnaaier.

Bij het overnaaien, legt men de beide stoffen zò op elkaar, dat de onderste stof ongeveer 4 mm. uitsteekt, leidt de beide stoffen, zooals bij het zoomvoetje in den overnaaier, waardoor de onderste stof éénmaal omgeslagen en op de bovenste stof vastgenaaid wordt. Nu legt men de stoffen, zooals afbeelding 18 aantoon, uit elkaar, strijkt den naad plat en laat den kant, welke nu ontstaan is, nog eens zooals de afbeelding aangeeft, door den overnaaier loopen om dezen plat te naaien.

Om gewatteerde stoffen in rijen of vierkanten te naaien, gebruikt men

Afbeelding 19. De watterliniaal.

de watterliniaal.

(Afbeelding 19.)

Het begin van het watteeren wordt door den eersten naad gevormd. De beugel van de liniaal wordt op den gewenschten afstand van den buitenkant van de stof ingesteld, terwijl de stof zelf zò geleid wordt, dat de eerste naad langs den beugel loopt. Bij de volgende naden moet de liniaal steeds over den voorafgaanden naad geleid worden.

De beugel van de liniaal mag niet vast op de stof liggen, maar moet deze gemakkelijk door laten glijden. Terwijl men naait moet het beugelschroefje vast aangedraaid zijn.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

De vijf verwisselbare zoomers.

Met behulp van deze verwisselbare zoomers kan men zoomen in vijf verschillende breedten (5, 7, 10, 15, 22 mM.) maken.

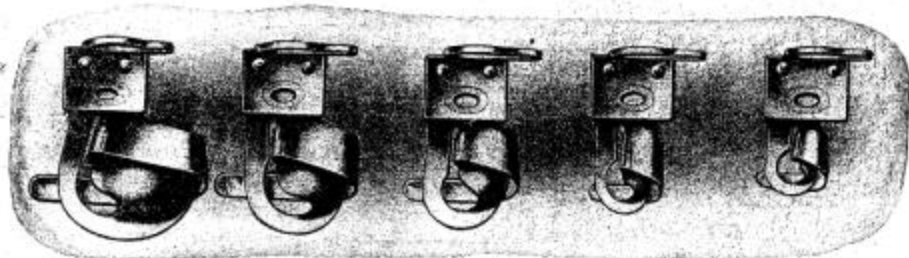
22 mM.

15 mM.

10 mM.

7 mM.

5 mM.

Afbeelding 20. De vijf verwisselbare zoomers.

Het persvoetje.

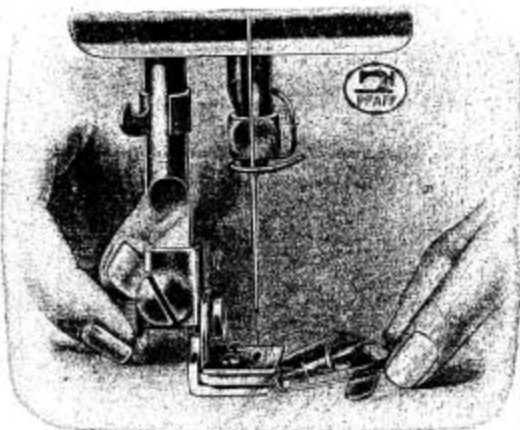
Om de zoomers te kunnen gebruiken, verwijdt men het stikvoetje en bevestigt in de plaats hiervan het op afbeelding 21 en 22 aangeduide persvoetje. Aan dit persvoetje bevestigt men den zoomer met de gewenschte breedte. Het bevestigen van den zoomer geschiedt zòò, dat men den zoomer met de eene hand

Afbeelding 21. Persvoetje voor de verwisselbare zoomers.

vast houdt en met de groote opening a in den

voorstekenden knop b van het persvoetje inzet en zòò ver naar links schuift, totdat de naald in het midden van het steekgat zich op en neer bewegen kan. Daarna draait men het aan den achterkant van het persvoetje aangebrachte schroefje c aan en leidt daarna de stof in het krulvormige gedeelte van den zoomer, zooals afbeelding 24 dit aantoont.

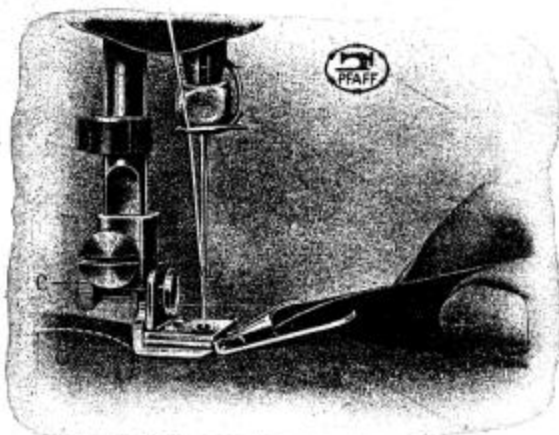

Afbeelding 22. Het vastmaken van de verwisselbare zoomers.

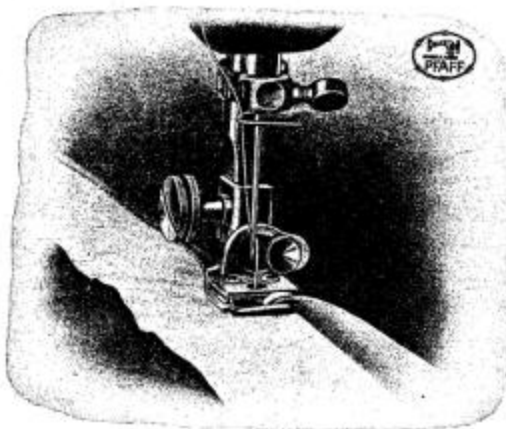
De stof, welke gezoomd moet worden vouwt men aan het begin om, leidt deze in den zoomer en laat de stof, zooals afbeelding 24 aantoont,

Afbeelding 23. Het instellen van den zoom, min of meer van den buitenkant verwijderd.

Afbeelding 24. Het leiden van de stof bij het zoomen.

Afbeelding 25. Het maken van een strookzoom.

over het lepelvormige gedeelte van den zoomer glijden. Met de linker hand trekt men de stof zoo ver naar den voorkant, totdat deze juist in het toestel geleid is. Daarna trekt men de stof tot aan het oog van de naald terug, vervolgens drukt men den stofdrucker naar beneden en begint te naaien, waarbij men de stof met de rechter hand zoo leidt, dat de buitenkant voldoende omgebogen wordt.

Met behulp van dit verstelbaar zoomvoetje is het mogelijk, den zoom zoowel bij dunne als dikke stoffen min of meer van den buitenkant verwijderd testikken.

Dit wordt verkregen, wanneer men het schroefje c eenigszins losdraait en den zoomer naar links of naar rechts schuift, al naar mate men den naad min of meer van den buitenkant verwijderd wenscht.

Afbeelding 23 toont op de plaatsen e en f duidelijk de verschillende afstanden aan tusschen den naad en den buitenkant van de stof.

Met behulp van de vijf verwisselbare zoomers kunnen niet alleen eenvoudige zoomen gemaakt worden, maar ook in gemeenschap met strooken, borduursel en tusschen-

zetsels worden sieringen verk bij voorbeeld : zoom met een afbeelding 26 vastgenaaid b

Men leidt zoomd moet rechter hand de strooding 25 aant.

In plaats ook borduurse Ook geb zoomvoetje v:

Afbeelding 27. De boorder voor de strooken.

van schuine st bevestigst hiera

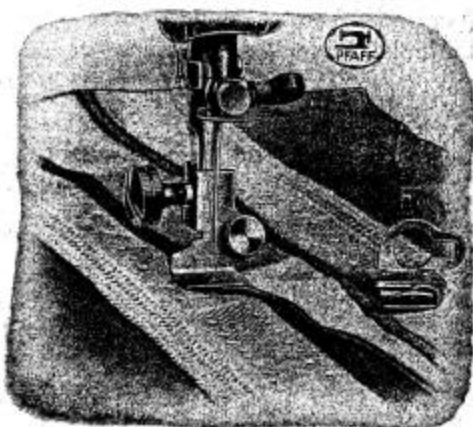
Afbeelding 28. De strookmet.

zetsels worden de aardigste versieringen verkregen. Zoo toont bij voorbeeld afbeelding 25 een zoom met een strook aan en afbeelding 26 een zoom met vastgenaaid borduursel.

Men leidt de stof, die gezoomd moet worden met de rechter hand en met de linker hand de strook, zooals afbeelding 25 aantoont.

In plaats van stof kan men ook borduursel nemen.

Ook gebruikt men het zoomvoetje vaak op dezelfde wijze voor

Afbeelding 26. Het innaaien van borduursel met behulp van het zoomvoetje.

Afbeelding 27. De boorder voor schuine strooken.

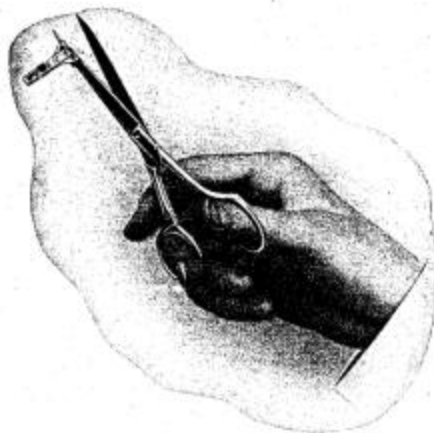
De boorder voor schuine strooken.

Het bevestigen geschiedt op dezelfde manier als bij de zoomers. Men gebruikt ook het drukvoetje voor het boorden

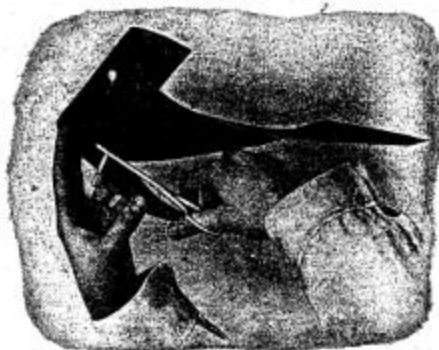
van schuine strooken, zooals dit op afbeelding 21 en 22 aangeduid is en bevestigt hieraan den boorder juist op dezelfde manier, zooals dit voor

Afbeelding 28. De strookmeter.

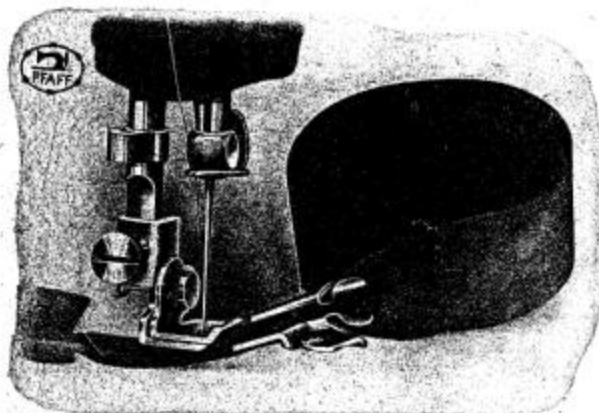
Afbeelding 29. De strookmeter op de schaar.

Afbeelding 30. Het knippen van schuine strooken met de schaar en den strookmeter.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
 specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

de zoomers beschreven werd. Al naar mate men meer of minder van den buitenkant van de stof verwijderd wil stikken, kan het toestel op dezelfde manier als de zoomers verschoven worden.

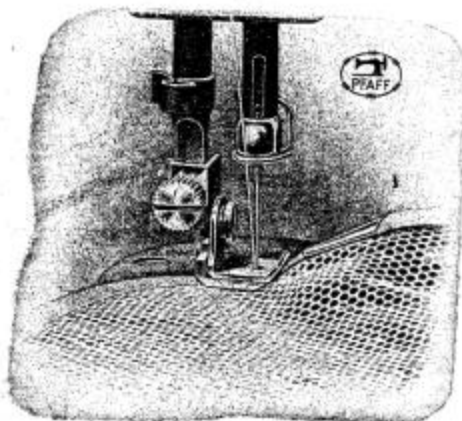

Afbeelding 31. Het inschuiven van den strook in den boorder voor schuine strooken.

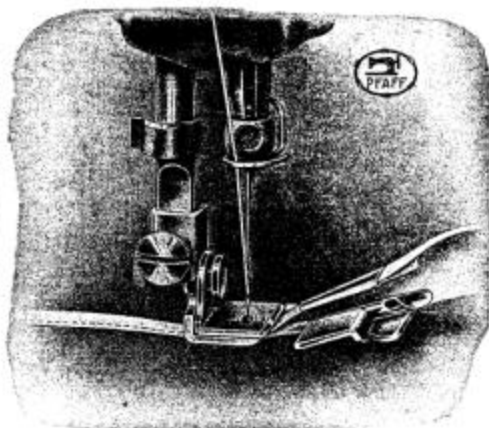

Afbeelding 32. De priem.

wordt door het verzetten van het schuifje, hetgeen aan het toestel aangebracht is, verkregen.

Afbeelding 33. De boorder voor schuine strooken in gebruik.

Afbeelding 34. Het gebruik van den boorder voor schuine strooken, voor het opnaalen van sierstrooken.

Zooals de naam reeds aangeeft, is het met behulp van dit toestel mogelijk, schuin geknipte strooken te boorden en moeten deze strooken eene bepaalde breedte hebben, (24 mm.) overeenkomstig het meegeleverde toestel; slechts bij dunne, rekbare stoffen mag de breedte iets meer bedragen.

Het knippen van strooken op juiste breedte is zeer gemakkelijk met behulp van den strookmeter, welke met de toestellen meegeleverd wordt en welken men op alle scharen kan gebruiken. Het instellen op juiste breedte

Bij het knippen den strookmeter.

Op verlangen gewikkeld, zooals in verschillende fabriek of in de van Pfaff naaimachines worden.

Voordat men boorden, knipt men eenigszins schuin deze in de huls van de naald, waarbij men den draad 32, gebruikt. van dezen priem strook 2 tot 3 cm naald, steekt dan huls van den boorder den stofdrucker houdt de strook met de linker hand losjes vast, en naait, terwijl de rechter hand de stof met de linker hand vasthoudt.

Niet alleen om ook om bandversneden de stof niet den stofschiiver. op de stof genaaid.

De boorder gewoon boorband dat in gewone breedte het trechtervormige strooken, maar in bevindt, zooals dit door deze gleuf en trechtervormige gaten linker hand en naald men de machine

In plaats van soutacheerder van goed te kunnen plaatje; aan den draad in het linker gaatje het voorste schuifje het voorste en achterste schuifdekseltje ter

van den
d op de-
r als de
rschoven

de naam
ft, is het
van dit
mogelijk,
knipte
boorden
n deze
ene be-
dte heb-
M.) over-
het mee-
toestel;
dunne,
ffen mag
iets meer

ppen van
reedte is
t behulp
r, welke
egeleverd
n op alle
en. Het
breedte
estel aan-

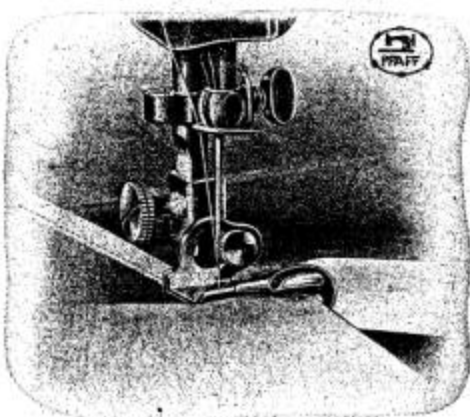

in boorder
naaien van

Bij het knippen moet men er op letten, dat de stof precies langs den strookmeter glijdt, zooals afbeelding 30 aangeeft.

Op verlangen kunnen strooken, gereed voor het gebruik op rollen gewikkeld, zooals afbeelding 31 aangeeft, in de juiste breedte evenals in verschillende kleuren bij de fabriek of in de magazijnen van Pfaff naaimachines gekocht worden.

Voordat men begint te boorden, knipt men de strook eenigszins schuin bij, steekt deze in de huls van het toestel, waarbij men den priem, afbeelding 32, gebruikt. Met behulp van dezen priem trekt men de strook 2 tot 3 cm. voorbij de naald, steekt dan de stof in de huls van den boorder, drukt den stofdrukker naar onder, houdt de strook met de rechter hand losjes vast, schuift met de linker hand de stof naar voren en naait, terwijl men de strook losjes met de rechter hand en de stof met de linker hand leidt.

Afbeelding 32. De boorder voor schuine strooken, als band- of lintopnaser.

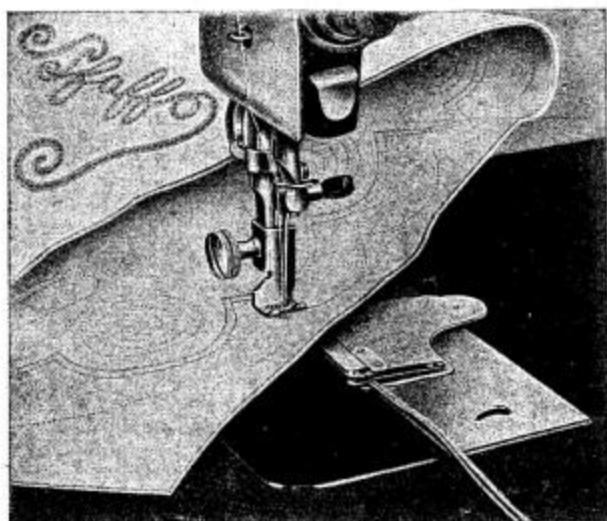
Niet alleen om te boorden kan het toestel gebruikt worden, maar ook om bandversiering op kledingstukken te naaien. Men legt in dit geval de stof niet in de huls van het toestel maar onder het toestel op den stofschuiver. De strook wordt in dit geval bij wijze van een sierstrook op de stof genaaid, zie afbeelding 34.

De boorder voor schuine strooken kan ook gebruikt worden om gewoon boorband met borduursel op stof te naaien. Men leidt dit band, dat in gewone breedte in elk gare-en bandmagazijn te koop is, niet in het trechtervormige gedeelte van het toestel, zooals bij de schuine strooken, maar in de gleuf, die zich rechts van de trechtervormige opening bevindt, zooals dit op afbeelding 35 te zien is. Men trekt nu het band door deze gleuf enkele centimeters voorbij de naald, legt de stof in het trechtervormige gedeelte, leidt het band met de rechter, de stof met de linker hand en nadat men het stikvoetje naar onder gedrukt heeft, zet men de machine in beweging.

De ondersoutacheerder.

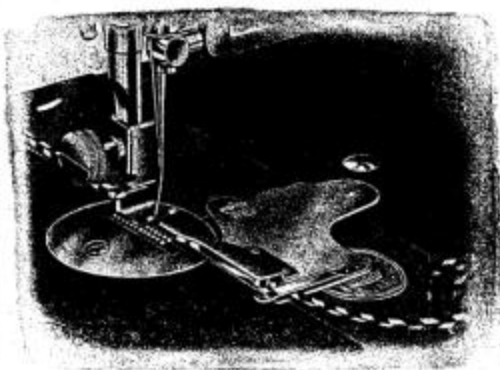
In plaats van het zoomvoetje maakt men eerst het voetje van den soutacheerder vast, zooals afbeelding 36 aangeeft. Om de soutache goed te kunnen leiden, dient een plaatje met opgeklonken gebogen plaatje; aan den onderkant bevindt zich een stift en deze stift zet men in het linker gaatje van den grondplaat van de naaimachine, opent dan het voorste schuifdekseltje van de machine en klemt het plaatje tusschen het voorste en achterste schuifdekseltje vast, waarbij men het voorste schuifdekseltje teruggedrukt en tegelijkertijd er op letten moet, dat het

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

Afbeelding 36. De ondersoutacheerder.

kant van de stof opgenaaid worden. Den te versieren rechter kant van de stof legt men naar onder op den transporteur van de machine, over de soutache, laat den stofdrucker naar onder en begint nu te naaien, waarbij men de naald over de aangegeven lijnen laat stikken. De naald moet steeds precies op de lijn stikken, waardoor de soutache precies in het midden vast genaaid wordt. Mocht de naald de soutache niet precies in het midden vastnaaien, dan drukt men het vorkvormige uiteinde van het opgeklonken gebogen plaatje eenigszins naar diën kant, waar de naald te dicht aan den kant is.

Afbeelding 37. Het leiden van de soutache.

omgebogen haakje van de soutacheerplaat om den kant van het voorste schuifdekseltje past.

De soutache leidt men in het toestel en laat het uiteinde ongeveer 5 cM. voorbij de naald uitsteken. De teekening, dat wil zeggen, het voorbeeld, volgens hetwelk de soutache opgenaaid moet worden, moet op den onder-, dus op den averrechtschen, dat wil zeggen, op den linker

Op verlangen en tegen berekening van de afzender
Pfaff naaimachines volgende afzender

Pfaff's linnen-stoptoestel voor het in linnen.

Pfaff's kousen-stoptoestel voor het in alle soorten ondergoed,

Pfaff's zelfwerkende vijfsteken-plankelvoudigen of op elke en vastnaaien.

Pfaff's zelfwerkende vouwaangeve in linnen te naaien.

Pfaff's zelfwerkende koordinaai-Pfaff's openzoom-toestel om twopen zoom met elkaar

Bij bestelling van de afzender of deze voor Pfaff 11 of 12 na

PFAFF-oliespuitjes. PFAFF

Alle benodigdheden voor in garen-en bandmagazijnen t van de Pfaff naaimachine ma eenvoudige en dubbele in d patronen, katoen-en zijde t Echte en juist passend zijn uitsluitend in de Pfaff na magazijnen te verkrijgen.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info

gebogen haakje
de soutacheer-
at om den kant
het voorste
huifdekseltje
st.

De soutache
lt men in het
stel en laat het
einde ongeveer
M. voorbij de
ald uitsteken.
tekening, dat
zeggen, het
orbeeld, volgens
welk de sou-
che opgenaaid
toet worden,
et op den
ler-, dus op den
verrechtschen,
t wil zeggen,
den linker
n rechter kant
orteur van de

de soutache.

Op verlangen en tegen berekening van lage prijzen worden bij de Pfaff naaimachines volgende **afzonderlijke toestellen** geleverd;

Pfaff's linnen-stopstoestel voor het stoppen van gaten en dunne plaatsen in linnen.

Pfaff's kousen-stopstoestel voor het stoppen van gaten en dunne plaatsen in alle soorten ondergoed, tricotgoederen enz.

Pfaff's zelfwerkende vijfsteken-plooier, met welk toestel men op elken enkelvoudigen of op elken vijfdien steek een plooï kan leggen en vastnaaien.

Pfaff's zelfwerkende vouwaangever, om plooïen (zoogenaamde zoomen) in linnen te naaien.

Pfaff's zelfwerkende koordnaaier om koord in linnen te naaien.

Pfaff's openzoom-toestel om twee stukken stof door middel van een open zoom met elkaar te verbinden.

Bij bestelling van de afzonderlijke toestellen is altijd aan te geven, of deze voor **Pfaff 11** of **12** naaimachines gebruikt worden.

PFAFF-oliespuitjes. PFAFF-schroevendraaiers. PFAFF-naalden.

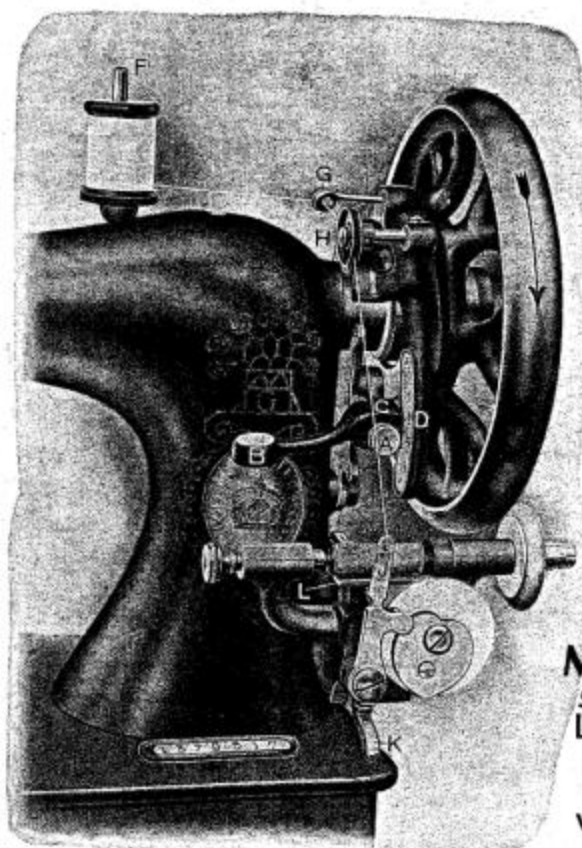
Alle benodigdheden voor naai- en stopwerk, voor zoo ver deze niet in garen- en bandmagazijnen te verkrijgen zijn, kunnen door bemiddeling van de Pfaff naaimachine magazijnen verkregen worden, in het bijzonder eenvoudige en dubbele in de lengte en schuingeknipte strooken, knippatronen, katoen- en zijde soutache, garen in verschillende nummers. Echte en juist passende reservedeelen voor de Pfaff naaimachine zijn uitsluitend in de Pfaff naaimachinefabriek en in de Pfaff naaimachine magazijnen te verkrijgen.

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lafage, Blesch, de straat 9
4411 KC Deventer
MIRIAM D. DE VRIES
GRONINGEN - tel. 050-136213
tel.: 0570-61 63 83
www.lockmachine.info

Het regelen van de steken en het voor- en achteruit naaien.

De grootte van de steken hangt steeds af van de dikte van de stof en van het garen. Als regel let men er steeds op, dat fijne stoffen met fijn garen en kleine steken genaaid worden en dat alleen voor grove dikke stoffen een dikkere draad en grootere steken gebruikt mogen worden. Naait men fijne soepele stoffen met dik garen en groote steken, dan verkrijgt men slordige naden, ook wordt daardoor

Afbeelding 15. Het regelen van de steken, het voor- en achteruit naaien en het winden van het spoeltje.

de stof tezamen getrokken. De gewenschte grootte van de steken stelt men met behulp van de schroef A, afbeelding 15 in. Draait men deze schroef los, zoo kan men den hefboom B met den rechter bovenkant C van nul tot 4 bij D naar beneden drukken. Bij nul

www.matri.nl
Matri Naaimachine
specialisten sinds 1929
 Lange Bisschopsstraat 9
 7411 KG Deventer
 Tel.: 0570 - 61 63 83
 www.lockmachine.info

staat de stekenregeler buiten werking; op dit punt mag dus hefboom B-C niet gesteld worden, daar de stof dan niet vooruitgeschoven wordt. Men moet zelfs de schroef A zoo ver losdraaien, dat de hefboom B-C onder nul naar 1 toe of nog verder geschoven kan worden; alnaarmate de steek groter moet zijn. Heeft men de gewenschte steekgrootte, dan laat men de schroef A en den hefboom B-C in deze richting staan en naait nu zoolang als het noodig is. Wil men achteruit naaien, dan drukt men den hefboom B zoover naar boven als het gaat; meer mag men niet doen, vooral mag men niet aan de schroef A draaien. In deze richting van den hefboom van den steekregeler naait de machine met even groote steken, voor — of achteruit. Wil men weer vooruit naaien, dan drukt men den hefboom B eenvoudig geheel naar beneden, waarbij men in geen geval aan de schroef A mag draaien. Het achteruit naaien doet men slechts bij korte naden hoofdzakelijk om het einde van den naad voor het losgaan van de steken te verhoeden of daar, waar de stof niet goed omgedraaid kan worden. Bij alle andere naden draait men liever de stof om en naait vooruit.

---

www.matri.nl

Matri Naaimachine

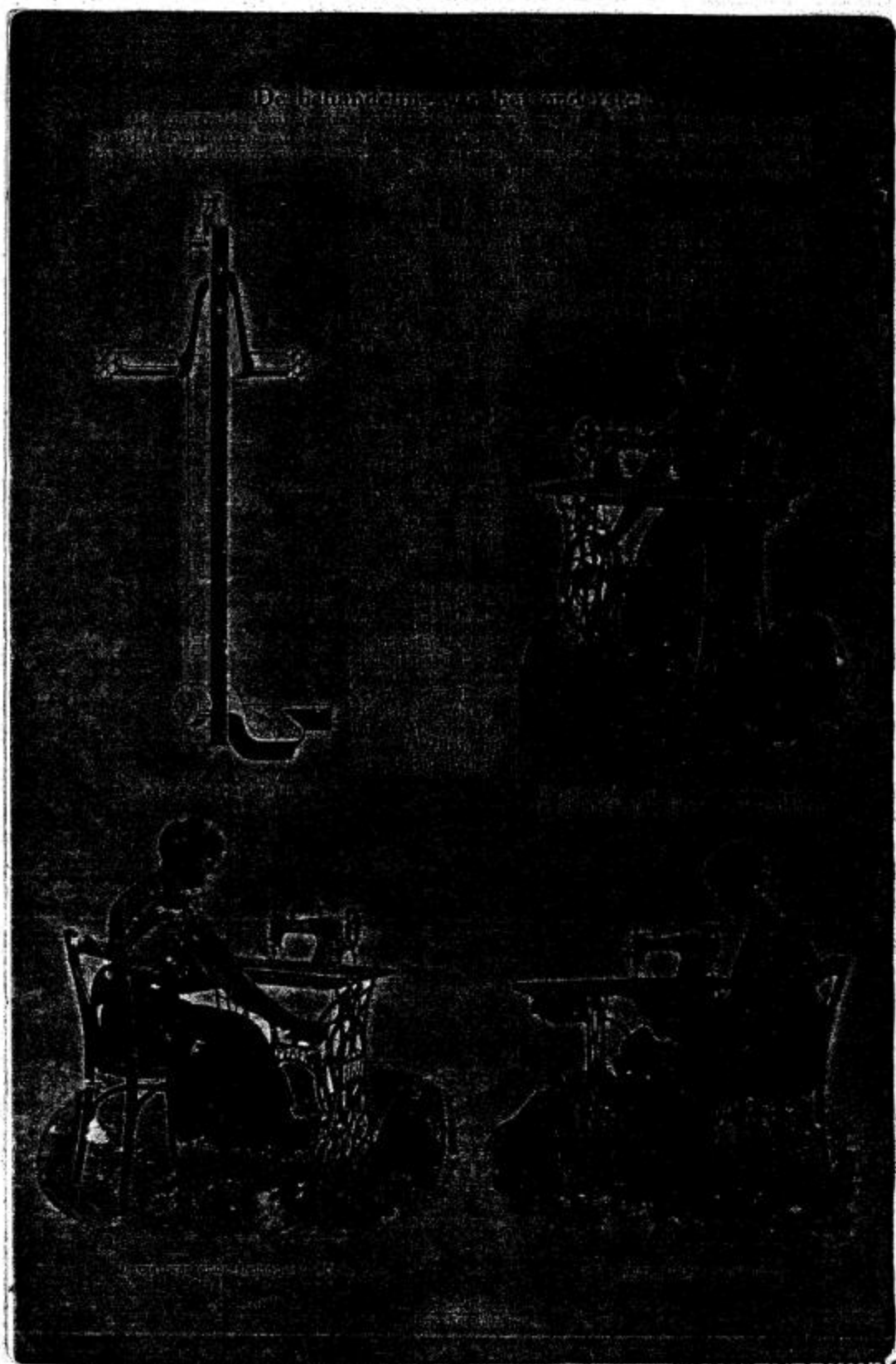
specialisten sinds 1929

Lange Bisschopsstraat 9

7411 KG Deventer

Tel.: 0570 - 61 63 83

www.lockmachine.info

Maat Naaimachine
specialisten sinds 1929
Lange Bisschopsstraat 9
7411 KG Deventer
Tel.: 0570 - 61 63 83
www.lockmachine.info